

Publikum. Da ster det, som vi alle kende, at vi med visse Mellemrum faa disse Kriser, som man kalder Overproduktion, men som i Virkeligheden er en fuldstændig falsk Betegnelse af dette Forhold. Hvis man havde Midler til at undersøge det, vilde det nemlig vise sig, at de Produktionsmængder, der ligge fremme, i Virkeligheden ikke nær fyldestgøre Trangen til Produktion af disse forskellige Arter. Det der finder Sted, er i Virkeligheden en Svækkelse af Købeevnen hos den store Del af Befolkningen, og man maa saa stoppe op, frembringe endnu mere Lidelse og Nød for at faa det økonomiske Maskineri i Gang igen. Derfor siger jeg, at heller ikke disse, der i Øjeblikket synes at have saa stor Interesse af, at der eksisterer en Frihed for Arbejdsgiverne til at benytte Arbejdskraften saa lang Tid, som de overhovedet kunne enes med Arbejderne derom, eller som de paa Grund af deres økonomiske Overlegenhed kunne diktere dem, ville i Længden være tjent med denne absolutte Frihed, thi det vil i Længden hæbne sig paa hele det økonomiske System. — Jeg tror derfor, jeg har Ret til at paastaa, at det, som dette Lovforslag figter paa, er ikke at berøve nogen nogen virkelig berettiget Frihed; det vil ikke andet end at sætte en Grænse, inden for hvilken de økonomiske overlegne Klasser ikke maa gøre deres Vilje gældende over for de økonomiske underlegne Klasser. Lovforslagets § 1 gaar jo ud paa, at der for alle Personer af begge Køn over 14 Aar ved de i Paragraffen nævnte Virksomhedsgrene fastsættes en daglig Arbejdstid af højst 8 Timer, deri ikke indbefattet Spise- og Hviletid. Altsaa, den Tid, i hvilken den, der køber Arbejdskraft, som jo er en Vare, der ikke kan stilles fra Personen, maa benytte Personen, have Herredømme over den, skal for disse Virksomheders Bedkommende indskrænkes til 8 Timer i Døgnet. Maa jeg med det samme her sige, at det jo ikke bliver en 8 Timers Dag i egentlig Forstand. Der bliver 8 Timers Arbejde, men ville vi undersøge, hvor meget af Dagen man kommer til at tage i Anvendelse, kommer man jo et godt Stykke ud derover. For Øjeblikket have vi i en Masse Virksomhedsgrene inden for Haandværk og Industri i Almindelighed fastslaaet en Arbejdsdag af ca. 12 Timer, men Arbejdstiden er mellem $9\frac{1}{2}$ og $10\frac{1}{2}$ Time, hvilket vil sige, at Arbejdstiden afbrødes ved Mellemrum paa $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ Time i Løbet af Dagen. Men det er jo ikke en Gang det fulde Forhold, thi Arbejderne er i Virkeligheden borte fra sit Hjem f. Eks. fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften. I den Tid er Arbejderen paa Arbejdspladsen eller under Spisetiden i dens

umiddelbare Nærhed. Men der gaar jo ogsaa Tid med til at komme fra Hjemstedet til Arbejdsstedet om Morgenen og til at komme hjem igjen om Aftenen, saa at selv, hvor de have 10 Timers Arbejdstid og en normeret 12 Timers Arbejdsdag — hvor altsaa Arbejdet slutter 12 Timer efter dets Begyndelse — kunne vi godt sige, at for en meget stor Del af Arbejderne gaar der 14 Timer af Døgnet med til deres Arbejde, naar Tiden til Arbejdspladsen fra Hjemmet og tilbage igjen skal regnes med. Det, man derfor naar til ved at indskrænke den effektive Arbejdstid til 8 Timer, er, at Arbejderen, som maaste tidligere maatte ofre 14 Timer af Døgnet paa sit Arbejde og hvad dermed staar i Forbindelse, nu kan indskrænke sig til 12 Timer. Naar man holder fast paa dette, tror jeg, det hele ser mindre affrættende ud. I Virkeligheden er det, der er Tale om, kun en Forringelse af den effektive Arbejdstid med $1\frac{1}{2}$ til 2 Timer daglig. — Jeg har nu først undersøgt, om dette kunde være forsvareligt af Hensyn til de paagældendes Frihed, og Spørgsmaalet bliver saa: Er der nu tvungende Grunde for at bryde det Princip, som er knæsat ved den fri Konkurrence og ved hele vort nuværende System? Dertil vil jeg svare: Ja, der er i Virkeligheden ret tvungende Grunde til at begrænse Arbejdstiden, og det har der været allerede længe. Det har jo ogsaa været saaledes, at der lige siden eller omtrent lige siden Industrialismen holdt sit Indtog i det i den Henseende videst fremskredne Land, England, har været ført Kampe om Arbejdstiden, idet man fra Arbejdernes Side ønskede en Begrænsning, fra Arbejdsgivernes snarest en Forlængelse. Dette er jo ganske naturligt, thi der er jo kommet et nyt Moment ind fra Arbejdsgivernes Side, som bidrager til at forhøje Ønsket om at kunne strække Arbejdstiden længere ud, nemlig den itedse stigende Anvendelse af Maskiner. Det er ret forstaaeligt, at de, der have mange kostbare Maskiner i Anvendelse, ønske, at disse inden for den kortest mulige Tid skulle yde det størst mulige Produkt. Der er jo en stor Hastløshed i Forandringerne paa dette Omraade; den menneskelige Aand hviler ikke et eneste Øjeblik, Opfinderne spekulere overalt i hele Verden paa, om det ikke er muligt at forbedre de Instrumenter, ved Hjælp af hvilke vi drive vor Produktion. Der er ingen, som i Dag anskaffer sig en kostbar Maskine, som ikke kan vente, at der om kort Tid kommer en, der paa samme Omraade producerer mere, end han er i Stand til med sit Instrument. Som Følge deraf ønsker han jo at faa et saa stort Overfludsudbytte som muligt i den kortest mulige Tid.